

دانشکده فنی خواجه نصیرالدین طوسی

مدرس: رسول دلبرروی فرد

دانشکده مهندسی برق
گروه کنترلبنام آنکه جان را فکرت آموخت
روشهای محاسبات عددی

پایان ترم

تاریخ: ۹۳/۱۰/۱۳
وقت: ۲/۵ ساعتفقط به شش سؤال پاسخ دهید.

$$A = \begin{bmatrix} 1 & 1 & 0 \\ 1 & 2 & 1 \\ 0 & 1 & 2 \end{bmatrix}$$

۱- اگر ماتریس ضرایب معادلات یک دستگاه بصورت مقابله باشد، آیا این معادلات بدوضع هستند؟ چرا؟ یک استدلال کافی است.

۲- با استفاده از روش SOR و $\omega = \frac{4}{3}$ و نقطه شروع $(0, 0, 0)$ ، دستگاه معادلات زیر را با دقت ۱ رقم اعشار، حل کنید.

$$\begin{cases} x_1 + x_2 = 2 \\ x_1 + 2x_2 + x_3 = 4 \\ x_2 + 2x_3 = 3 \end{cases} \rightarrow \begin{cases} x_1 = 2 - x_2 \\ x_2 = 2 - 4/5x_1 - 4/5x_3 \\ x_3 = 1/5 - 2/5x_2 \end{cases}$$

فرم روش گوس-سیدل این مسئله

۳- عدد شرطی ماتریس مسئله ۱ را یکبار بر اساس نرم و بار دیگر بر اساس نرم بینهایت بدست آورید.

۴- با استفاده از روش جردن، معادله مشخصه ماتریس مسئله ۱ را بیابید.

$$\begin{cases} y = \sqrt{10/25 - x^2} \\ x = -10/75y + 3/125 \end{cases} \text{ تبدیل می‌کنیم.} \quad \begin{cases} x^2 + y^2 = 10/25 \\ 4x + 3y = 12/5 \end{cases}, \text{ آنها را به فرم}$$

۵- برای حل دستگاه معادلات غیر خطی اولاً با استفاده از روش تکرار، فرم جدید با نقطه شروع $(1, 3)$ ، همگرا است؟ثانیاً مقدار ریشه معادلات را با دقت ۲ رقم اعشار تعیین کنید.

$$\begin{cases} x^2 + y^2 = 10/25 \\ 4x + 3y = 12/5 \end{cases} \quad \text{دستگاه معادلات مقابله را با روش Halley با } \alpha = 0 \text{ (روش چبی شف)،} \\ \text{و با نقطه شروع } (1, 3) \text{، حل کنید. یک مرحله کافی است.}$$

۶- داده‌های جدول ذیل را برای $y = \sqrt{ax + b}$ برآذش حداقل مربعات نموده (با خطی سازی) و مجموع مربعات خطرا تعیین کنید.

x	1	9	73
y	2	4	8

۷- سه چندجمله‌ای عمود بر هم اولیه (ϕ_1, ϕ_2, ϕ_3) را با وزن $w(x) = [1, 1, -1]$ در فاصله $[0, \pi]$ در مجموعه توابع x^3 در همین فاصله نسبت به مجموعه توابع عمود بر هم بدست آمد و وزن داده شده، بکار ببرید و مجموع مربعات خطرا را تعیین کنید.

۸- دوگان مسئله برنامه‌ریزی خطی زیر را به ساده‌ترین فرم بنویسید. حل مسئله و دوگان آن لازم نیست.

$$\begin{cases} -x_1 + 5x_2 + 2x_3 + 5x_4 \leq 5 \\ 3x_2 + x_4 = 2 \\ -x_1 + x_2 + 2x_4 = 1 \\ \forall j : x_j \geq 0 \end{cases} \quad : \quad \max f = 5x_2 + x_3 + 4x_4$$

۹- می‌خواهیم با یک کاغذ با مساحت ثابت برابر π ، یک مخروط قائم با قاعده بسازیم، بطوریکه ماکزیمم حجم را داشته باشد. شاعع قاعده و ارتفاع مخروط را تعیین کنید. از روش ضرایب لاغر از استفاده نمایید.

موفق باشید

$$x_i^{(k)} = (1 - \omega)x_i^{(k-1)} + \frac{\omega}{a_{ii}} \left[b_i - \sum_{j=1}^{i-1} a_{ij}x_j^{(k)} - \sum_{j=i+1}^n a_{ij}x_j^{(k-1)} \right] \quad \text{فرمول روش SOR}$$

$$\| A \|_1 = \max_j \sum_{i=1}^m |a_{ij}|, \quad \| A \|_\infty = \max_i \sum_{j=1}^n |a_{ij}| \quad \text{نرم ۱ و ینهایت یک ماتریس:}$$

$$c(A) = \| A \| \| A^{-1} \| \quad \text{عدد شرطی:}$$

$$M_{n-1}^{-1} A M_{n-1} = A_1, \quad M_{n-2}^{-1} A_1 M_{n-2} = A_2, \quad \dots, \quad M_1^{-1} A_{n-1} M_1 = A_{n-1} \quad \text{فرمول روش جردن:}$$

روش Halley با $\alpha = 0$ (روش چمی شف):

$$x^{(k+1)} = x^{(k)} - \left\{ I + \frac{1}{r} L_F(x^{(k)}) \right\} (F'(x^{(k)}))^{-1} F^{(k)}, \quad k = 0, 1, \dots$$

$$L_F(x) = (F'(x))^{-1} F''(x) (F'(x))^{-1} F(x)$$

$$[F''(x)]_{ijk} = \frac{\partial^r f_i(x)}{\partial x_k \partial x_j}$$

روابط تولید چندجمله‌ایهای عمود بر هم:

$$\phi_r(x) = 1, \quad \phi_1(x) = x - B_1 : \quad B_1 = \frac{\int_a^b x w(x) \phi_1^r(x) dx}{\int_a^b w(x) \phi_1^r(x) dx}, \quad \phi_k(x) = (x - B_k) \phi_{k-1}(x) - C_k \phi_{k-1}(x)$$

$$B_k = \frac{\int_a^b x w(x) \phi_{k-1}^r(x) dx}{\int_a^b w(x) \phi_{k-1}^r(x) dx}, \quad C_k = \frac{\int_a^b x w(x) \phi_{k-1}(x) \phi_{k-1}^r(x) dx}{\int_a^b w(x) \phi_{k-1}^r(x) dx}$$

رابطه برآش حداقل مربعات نسبت به توابع عمود بر هم:

$$f(x) = \sum_{k=0}^n c_k \phi_k(x) : \quad c_k = \frac{\int_a^b w(x) \phi_k(x) f(x) dx}{\int_a^b w(x) \phi_k^r(x) dx}$$

$$S = \pi r \sqrt{h^r + r^r} + \pi r^r \quad \text{مساحت یک مخروط قائم با قاعده:}$$

$$V = \frac{1}{3} \pi r^r h \quad \text{حجم یک مخروط قائم با قاعده:}$$

بطوریکه r و h به ترتیب شعاع قاعده مخروط و ارتفاع آن است.